

Postavenie brailu a hmatovej grafiky na Slovensku z pohľadu SABP

Michal Tkáčik

Slovenská autorita pre Braillovo písmo

MINISTERSTVO
KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

SABP

Slovenská autorita pre Braillovo písmo (SABP)

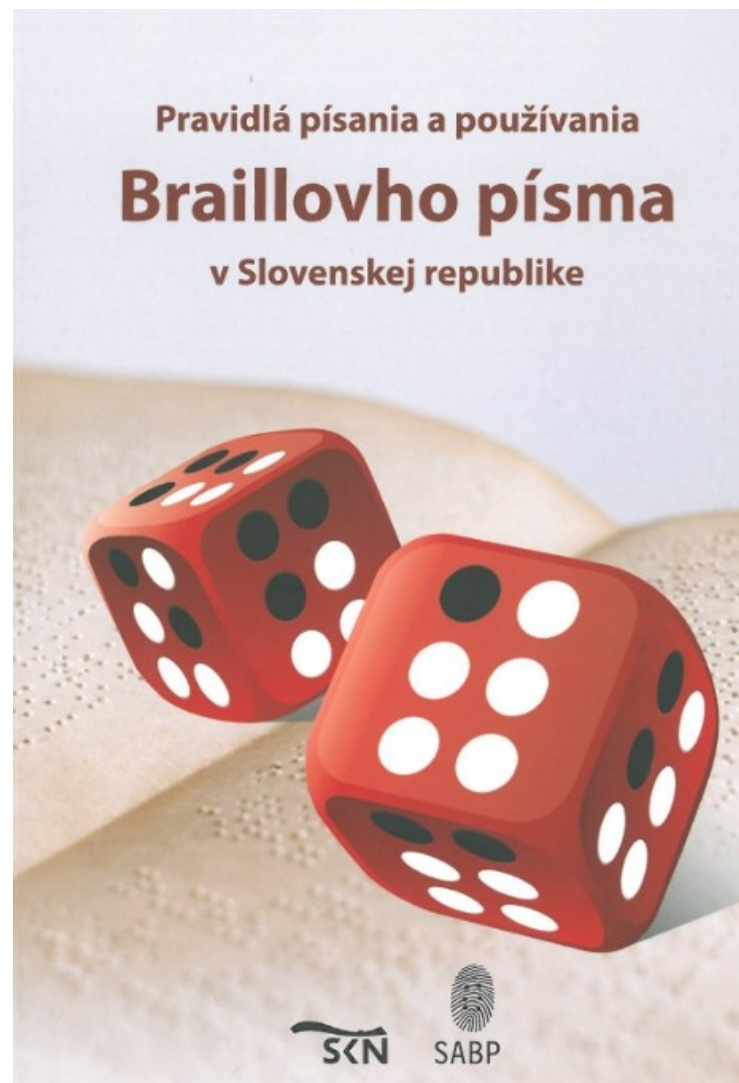
- ▶ SABP je inštitútom SKN, ktorý bdie nad brailovým dianím na Slovensku od roku 2021.
- ▶ Rada SABP je odborný a schvaľovací orgán SABP a poradný orgán riaditeľa SKN, zložený z expertov na Braillovo písmo v SR.

Hlavné činnosti a úlohy SABP

- ▶ regulačná (Pravidlá písania a používania Braillovho písma v Slovenskej republike, aktuálne 3 vydané časti);
- ▶ osvetová (Prezentácia a propagácia brailu a hmatovej grafiky)
- ▶ konzultačná (Konzultácie v oblasti Braillovho písma a hmatovej grafiky pre kultúrne a vzdelávacie inštitúcie; konzultácie brailových pomôcok pre používateľov);
vzdelávacia: (spolupráca so školami, prepis učebníc a učebných materiálov);
- ▶ kooperačná: (strategické partnerstvá doma i v zahraničí, ktorých cieľom je zvyšovanie povedomia o súčasnom postavení brailu vo svete a o súčasných novinkách v oblasti brailu a hmatovej grafiky).

Regulačná činnosť

Osvetová a vzdelávacia činnosť

Konzultačná činnosť

ZAHRANIČNÉ AKTIVITY SABP

- ▶ Členstvo v riadiacej komisii pracovnej skupiny pre Braillovo písmo Európskej únie nevidiacich.
- ▶ Zastupovanie Slovenskej republiky v pracovnej skupine Európskej štandardizačnej komisie (CEN/TC 293 WG 13 for Tactile Lettering and Smart Mobility). Administrácia livingbraille.eu, európskeho webového fóra o braili.
- ▶ Participovanie na medzinárodnom projekte E-Braille digital standard. Sledovanie a participovanie na konferenciách a seminároch v zahraničí týkajúcich sa Braillovho písma.
- ▶ bilaterálne spolupráce so zahraničnými partnermi, výmena skúseností či brailových materiálov - (Organización Nacional de Ciegos Españoles; Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége).

Brailový portál EBU

livingbraille.eu

SHARE YOUR BRAILLE EXPERIENCE

[Braille 200](#) [Home +](#) [Livingbraille board +](#) [Braille in everyday use +](#) [Braille devices and tools +](#) [Teaching Braille +](#) [Braille resources +](#)

[Braille codes +](#)

Welcome to livingbraille.eu

Postavenie brailu na Slovensku - prieskum (1)

- ▶ Prieskum v online priestore trval päť mesiacov.
- ▶ získali sme odpovede od 17 respondentov.
- ▶ dotazník obsahoval 18 otázok, 17 z nich s ponúknutými možnosťami, 1 otázka pre vyjadrenie vlastného názoru na postavenie brailu a hmatovej grafiky v spoločnosti.
- ▶ do prieskumu sa zapojili 4 rodičia detí so ZP, 3 zamestnaní používatelia brailu, 2 nezamestnaní používatelia brailu, 2 špeciálni pedagógovia/pedagogičky, 1 ZP študent a po jednom spomedzi ľudí z podporných tímov ľudí so ZP.

Postavenie brailu na Slovensku – najdôležitejšie zistenia (2)

- ▶ 64,7 % respondentov si myslí, že vzdelávanie nevidiacich si bez brailu, hmatovej grafiky a kreslenia vôbec nevedia predstaviť.
- ▶ Porovnanie mediánov odpovedí na **aktuálne VS potrebné** postavenie brailu a hmatovej grafiky jasne ukazuje, že ľudia vnímajú ich postavenie ako slabé (medián 5) a rozhodne by si predstavovali ich silnejšie zastúpenie vo vzdelávacom procese (medián 8).

Postavenie brailu na Slovensku – najdôležitejšie zistenia (3)

- ▶ menej ako polovica respondentov (47,1 %) označila, že brail vo vzdelávaní používa často.
- ▶ viac ako polovica respondentov uviedla, že hmatovú grafiku nevyužívajú vôbec alebo veľmi málo.
- ▶ Iba 5 participantov (29,4 %) v odpovediach označilo akékoľvek používanie brailového riadku vo vzdelávaní.

Prepis učebníc - prieskum spokojnosti

Odpovede od šiestich klientov SABP

- Priemerné hodnoty odpovedí ukazujú, že učebnice a učebné materiály v braili a hmatovej grafike majú mierne vyššiu dôležitosť ako elektronické.
- Najnižšia miera spokojnosti bola s dĺžkou trvania prepisu učebníc a učebných materiálov (priemer 8,2).
- Citát jednej odpovede:
„V našom prípade je pre nás užitočnejší prepis do Braillovho písma,... Je pre nás teraz dôležité, aby sa náš žiak zdokonalil v Braillovom písme, ktoré môže využiť v domácom prostredí aj v budúcnosti. ... Ďakujeme za doterajšiu spoluprácu a ochotu pri každej našej požiadavke.“

Ako ďalej?

- ▶ Tréning hmatových zručností a brailu je na Slovensku zanedbávaný z rôznych dôvodov.
- ▶ Prinesie nám odpovede panelová diskusia s odborníkmi z 23. 10. 2025?
- ▶ Okrem lepšej podpory používania brailových riadkov musíme hľadať cesty na zvýšenie dostupnosti hmatových vzdelávacích materiálov.

Pod'akovanie

Všetkým participantom našich prieskumov d'akujeme za ich odpovede. Vážime si čas, ktorý nám venovali.

Účastníkom konferencie v SKN aj online d'akujeme za pozornosť a podporu.